

290/2020

dispress

Očiima vozíčkáře

Rozhovor se studentkou střední školy Rozalíí Niké Mošovskou

Dnešní rozhovor bude trochu jiný - rozhodla jsem se ho pojmout tak, abyste si dovedli představit, jaké to vlastně je, být na vozíčku.

Je pro tebe horší, kdyby ti lidé nadávali, nebo tě litovali a proč?

S přímou agresí proti své osobě zaměřenou na můj handicap jsem se prozatím nesetkala.

Osobně to vnímám tak, že když by vám lidé nadávali za něco, za co nemůžete (vada řeči, pihy, chudoba, inv. vozík apod.) neměla bych tendenci přesvědčovat agresora, aby na mě změnil svůj názor. S lítostí od lidí se peru častěji a snažím se je přesvědčit o opaku. Aby na mne nahlíželi jako na normálního a jim rovného člověka. Ano, někdy potřebuji pomoc s odsunutím židle, když si jdu „sednout“ do lavice, potřebuji, aby se na mě počkalo, než mi přijede výtah, někdy potřebuji pomoc do kopce, ale v komunikaci a přístupu prosím o rovnost. Příjemná není ani jedna varianta.

Je nějaký problém lidí na vozíčku, kterého by si pravděpodobně nikdo jiný nevšiml?

Určitě. A mnoho. Uvedu pouze pár příkladů. Nefunkční výtahy - představte si, že jedete trasu z bodu A do bodu B a někde po cestě narazíte (např. v metru) na nefunkční výtah - máte dvě možnosti - budete doufat, že vás někdo vynese po schodech, nebo musíte vymyslet novou trasu, tím se vám může cesta klidně o hodinu protáhnout

Toalety ve veřejných prostorách - většinou jeden velký malér. Ať jsou toalety pro vozíčkáře zamčené, nedostatečně prostorné či s úzkými dveřmi, vede k nim pár schůdků, nebo nejdou zamykat dveře zevnitř... často bojovka!

Bahno/sníh - nejdřív máte od kol špinavé ruce, pak rukávy, a když si ruce položíme do klína, máte špinavé i nohy... Výhoda? Boty vám zůstanou zaručeně čisté!

Myslíš si, že máš nějaké „super výhody“ díky tomu, že jsi na vozíčku?

Do kin, divadel, zoologických zahrad apod. máte vstupenku zdarma či zlevněnou, na lanovce předbíháte celou řadu, psa můžete brát i např. do obchodů jako asistenčního (ně vždy to projde).

Rozhovor byl uskutečněn přes whatsapp

ChuBi

Můj život v karanténě

DEN 1

Ráno se vzbudím, podívám se, kolik je hodin a zjistím, že je jako vždy půl dvanácté. Vstanu a nasnídám se. Udělám si úkoly a jdu si dát oběd. Poté jdeme s mámou a s Maxem ven hrát fotbal k babičce na zahradu. Hrajeme, hrajeme, až se unavíme a jdeme dovnitř. Potom hrajeme s babičkou Prší. Pak máma řekne, že jdeme domů. Tak jdeme domů. Vysprchujeme se, vyčistíme si zuby a jdeme spát.

DEN 2

Ráno se vzbudím, podívám se, kolik je hodin a zjistím, že je jako vždy půl dvanácté. Udělám si úkoly a jdu si dát oběd. Poté zjistím, že nejdeme ven, protože máma učí indonésistiku. Ale ne! Musím hlídat Maxe. Ano, myslíte si to správně. Je to peklo! Po pekle se těším, že alespoň půjdeme ven, ale máma řekne, že babička má prý dnes prázdniny, a tak musíme zůstat doma. Zůstat doma? To je nuda! Jen jedna věc je na tom dobrá. Můžeme hrát dostihy. A tak hrajeme dostihy do osmi. Vysprchujeme se, vyčistíme si zuby a jdeme spát.

DEN 3

Ráno se vzbudím...

Bože, jak dlouho to ještě bude trvat?

SamBu

Divadlo

Mám moc ráda divadlo a od malička jsem tam dost často, protože oba rodiče jsou herci. Na jevišti různých divadel jsem vlastně stála už před narozením, protože maminka hrála skoro celé těhotenství. A po narození mě rodiče hned začali brát do divadla.

Miluju zákulisí divadla. Na vrátnici se na mě vždy pěkně usmívají. V šatnách je spousta zrcadel a krásně to tam voní. Také si tam ráda prohlížím zlomvazky. To jsou dárečky pro štěstí na premiérách. Herci se před premiérou kopnou a řeknou si „ZLOM VAZ“. Na to se odpovídá „ČERT TĚ VEM“. Nejráději chodím do maskérny, kde se herci líčí, nasazují si paruky, lepší kníry a podobně. V rekvizitárně mají herci nachystané rekvizity a můžou si tam dát kafičko. Musí ale dávat pozor, aby si nepolili kostým. O kostýmy se starají kostymérky a chodí hercům pomáhat s převleky do šatny. Někdy jsou převleky rychlé v průběhu představení. Kostýmy perou a žehlí.

Když zavolá inspicient, musí se herci připravit. Inspicient řídí představení a volá herce na výstup. U inspicie sedím nejráději a pozoruji ten šrumeček v zákulisí. Sedím vždy za nápodvedou. Ta sedí s otevřenou knihou a sleduje pozorně text. Když herec zapomene, co má říkat, tak mu to hlasitým šepetem napoví. Nápodvedě se také říká suflér. Herci jsou nachystaní v portálech. A na cestu po jevišti jim svítí osvětlovači. Scénu jim postaví kulisáci. Při představení je důležitý i zvukař, který pouští hudbu a zvuky.

Když jde herec na jevišti blíž k lidem, říká se tomu, že jde na forbinu. Po představení oponář spustí oponu a následuje děkovačka. Nejdřív se ale musí nazkoušet.

Každé divadlo má dramaturgický plán. To je plán, ve kterém se píše, co se v sezóně bude zkoušet. Sezóna je dlouhá jako školní rok. Herci čekají, v čem budou obsazení a co budou hrát.

ToBar

Víte, jaké postavy
se psají Anežka, Rachel,
Mateo, Viktor a Luisa?

Disbook z úkolů z Knihomola složený

A

Kdyby nebyla válka, co bys chtěla dělat za povolání?

To je těžké... nevím totiž, jestli kdyby nebyla válka, jestli by mě bavilo tolik psát. Pokud ano, stala bych se spisovatelkou nebo novinářkou, pokud ne, asi bych byla s Pimem ve firmě Opekta...

Čeho si na svém deníku (tedy Kitty deníku) ceníš nejvíc?

Osobně si na něm cením času, který jsem nad ním strávila... Ale je na něm hlavně cenné to, jak moc je to napsáno upřímně a pravdivě! Protože vše, co jsem tam napsala, bylo z duše - přímo a hned.

B

Proč jsi tak statečný? (protože je strašně statečněj, tak mě zajímá, kde se to bere)

To nemůžu vědět.

Jsi rád, že se tě začal Dudley bát? (kdybych byla on a měla toho Dudleyho, tak bych ho asi neměla moc ráda, protože Dudley je rozmazlený a křičí)

Jo i ne. Jsem rád, že od něj mám klid, ale přesto ho mám někdy rád.

Bojíš se někdy jít v noci ven? (ptám se, protože já se bojím tmy)

Ani ne.

C

Co bys dělal, kdyby z posádky přežil ještě někdo jiný?

Dělal bych všechno, jako když bych byl sám, jen bych měl pomocníka a o jeden hladový krk navíc.

D

Kdo byla tvoje matka?

Žena mého otce.

Osvětlíš mi prosím rodokmen Durinův?

Thrain otec, Thror děd, Feilin bratr...

Naučíš mě runy?

Najdi chlupy vrků a svaž je Gandalfovým vlasem a runy se budou psát samy.

E

Měl bys seriózně zvážit umytí svého taxíku, Ede.

Drožky.

Umytí drožky.

Stejně není moje.

Ale jezdíš s ní ty.

Po skončení směny ji zase vrátím.

A co uděláš pak?

Pak? Co bych dělal, půjdu pěšky domů, vyvenčím Portýra a půjdeme oba spát. Možná zaskočím k Marvovi na karty...

Ede?

Hm.

Co budeš dělat, až Portýr umře?

V první řadě to chvíli nepoznám, protože páchnout bude pořád stejně. Pak budu asi smutnej.

A pak mi to začne lýzt na mozek, tak si pořídím dalšího starýho, smradlavýho psa. A pojmenuju ho stejně, akorát by se to pletlo.

Jak uctivé...

Problém?

Vůbec.

lasse olle
bosse dorotka toto
lisa oz anna britta
old shatterhand krtek
tonička bolavá tintin ijáček
prasátko kvak žbluňk
robinson crusoe jarka
metelka sam raften
vinnetou
sam hawkins
sam křepelka
bílý gandalf šťastný
tesák šedý mikeš princ
buck bobeš tonda ronja
matka en greg rowley mattis
čírka drvoštěp elrond lovisa
domino eragon edgar ed plešek
dášeňka ethelred marv ritchie šlápeček
lotrando aragorn pastýřka jeniček
zubejda kominiček jiřík malfoy mařenka
malý princ sansa eddard arya bran ježibaba
snížek catelyn stark jestřáb david jean valjean
paleček peggy balin dvalin filii kili jean valjean
malíček dori nori ori oin gloin bifur tracyho tygr
bofur bombur thorin pavéza tracy
hermiona snape harry ron luisa vyvítekdo
lotka jonatán florentýna králíček
paní lárýfary yan alenka bilbo frodo
olaf violet sunny ivanhoe cedrik rowena
arronax conseil ned land ayrtton otto
edith mila petr marta františka jacob emma
hlemýžď mary robert
pižla lupič tlustý
jiří raška pradědeček
pipi sherlock
tommy holmes
anika asterix
jácíček obelix
veverka edmund
míša zuzana
kulička lucie
tobiáš petr
eliáš alma slečna
peregrinová marplová
lord glenarvan

řešení:

- A. Anna Franková
z Deníku Anny Frankové
B. Harry Potter (v tomto rozhovoru
poměrně nemluvný, pozn. red.)
C. Robinson Crusoe – Daniel Defoe.
D. Thorin Pavéza z Hobita
od J. R. R. Tolkiena
E. Ed z knihy Markuse
Zúsaka Posel

Dílna malého novináře

Žofka: Mě zaujalo, proč jsem měla točit tu reportáž z okna s rouškou? (...)

Anežka Š.: Ze začátku mě nebavilo stříhání, a pokud jsem udělala chybu, místo vystřihávání jsem raději celé audio nahrála znovu. Pak jsem se stříhání naučila a začala ho používat a už jsem s ním v pohodě. (Pokud jsem si dopředu promyslela, co chci v reportáži říkat, přestala jsem být přirozená a znělo to, jako kdybych to četla, ...vlastně to souvisí s tím strachem ze stříhání.)

Kristýnka: Myslím, že jsem se na Dílně malého novináře toho naučila docela dost, například dělat rozhovory nebo na první pohled popsat nějakou oblast.

Nina: Nejvíc mě bavilo dělat rozhovor s našimi sousedy o legu, to bylo první a úplně nejlepší.

Meda: Dílna malého novináře mě moc bavila, ale při mluvení na mikrofon jsem se chovala a mluvila jinak než normálně. Myslím, že mi docela dobře jdou rozhovory, protože tam mluví hlavně ten druhý.

Sára F.: Pro mne bylo těžké to rychlé mluvení a soustředění a taky mluvit bez přípravy

Matěj: Musel jsem natáčet asi 20x, než jsem dosáhl pro mne perfektního cíle.

Anežka N.: Dozvěděla jsem se, že musím stále hledat nová, pestřejší slova, aby reportáž nebyla zdlouhavá, byla zábavná a zároveň výstižná.

Šimon: Zaskočilo mne, že můj bratr odpovídal na moje otázky strašně rychle, na rozdíl od mé mamky. Díky DMN jsem byl poprvé slyšet v rádiu a doufám, že to není naposled.

Zapečená tortilla

Zapečená tortilla se zeleninovým salátem

(Porce pro 4 osoby)

Zapečená tortilla

4 tortilly
4 vajíčka
4 plátky šunky
pepř, sůl, olivový olej

Zeleninový salát

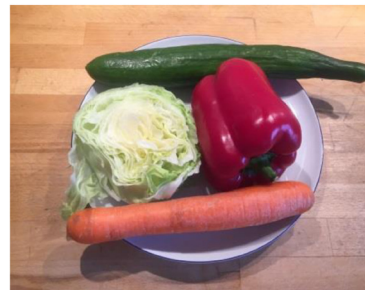
1 okurka
1 paprika
1 mrkev
půl hlávky ledového salátu

Na pánvičce rozehejte lžičku olivového oleje, vezměte tortillu střední velikosti a z jedné strany ji osmažte. Mezitím rozklepnete do hrníčku vajíčko, přidejte sůl a pepř. Z jedné strany opečenou tortillu odložte na talíř a na pánvičku dejte rozehrát druhou lžičku oleje, dejte na ni šunku a nalejte na ni vajíčko, to ihned přiklopte neopečenou stranou teplé tortilly. Tortillu nechte zapéct asi minutu, pak ji vyklopte na talíř a přeložte ji napůl.

Zeleninu omyjte, okurku a mrkev oloupejte, mrkev nastrouhejte, zbylou zeleninu nakrájejte a vše smíchejte dohromady. Zapečenou tortillu servírujte se zeleninovým salátem, který si ochuťte dle libosti.

Pokrm je možné doplnit osvěžujícím nápojem z čerstvé mandarinky.

Dobrou chuť! **SamBu**

RECENZE

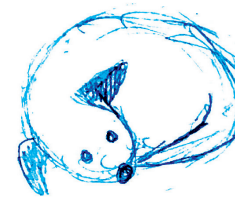
BABIČKA: Když jsem zjistila, že šéfkuchař je teprve 10 let, skoro jsem omdlela! Výborná večeře! Všem vřele doporučuji!

MÁMA: Neschopnost a neochota matky vařit, hlad a myšlenka Marie Montessori (Pomoz mi, abych to dokázal sám!) mohou vést ke skvělým a chutným výsledkům dětí. Vynikající jídlo!

Mojí oblíbenou literární hrdinkou je v době korony Dášěnka od Karla Čapka. Líbí se mi, že nemá žádné starosti jako my lidé. Takže bych teď chtěla žít na místě a čase jako ona. Kdybych byla taky pejssek běhaly bychom teď spolu na zahradě bez roušky, válely bychom se, hrály bychom si a štěkaly bychom. Protože bychom neuměly lidskou řeč, nemusely bychom pořád poslouchat zprávy o koroně. Taky bychom mohly hryzat různé věci.

Nakreslila jsem 3 obrázky Dášěnky, na kterých je vidět, že i tak máme něco společného

NINA

miluju váleнду
v pelechu

je čas na papání jakrát já
radši z talíře

taky si někdy zacvičím
(i v těchto těžkých dnech)

Ještě sedím v kavárně s Petrou Soukupovou

pokračování rozhovoru se spisovatelkou Petrou Soukupovou

Kdy jste začala psát nějaké příběhy nebo povídky sama pro sebe?

Pamatuji si, že psát jsem začala brzy, asi ve druhé třídě základní školy, takže v někdy v sedmi, osmi letech. Bylo to nejdříve jen zřídka, ale později, tak v páté třídě, jsem si začala psát deník a tím už začalo mé každodenní psaní. K tomu jsem se občas pokusila i o povídku, když mě něco napadlo.

Odkdy jste chtěla být spisovatelkou?

Asi do třetí, čtvrté třídy jsem si myslela, že budu výtvarnicí, protože jsem docela ráda kreslila, ale časem mi došlo, že vlastně nekreslím zas tak moc dobře. Začala jsem číst a objevovat svět knih a příběhů. Pak mě napadlo, že bych možná chtěla být spisovatelka a u toho jsem zůstala.

Jaká je v současnosti vaše oblíbená knížka?

Těch je strašně moc. Spíš to mám tak, že mám oblíbené autory. Ale mám ráda třeba knížku *Laskavé bohyně* nebo *Pokání* od lana McEwana, autora, jehož stejně jako třeba Stephena Kinga řadím ke svým nejoblíbenějším.

Když píšete knížku pro děti, představujete si sama sebe, jak ji čtete?

Ne, vůbec. Když píšu knížku, na čtenáře moc nemyslím. Vymyslím si postavy a pak přemýšlím, co dělají. Jestli se to čtenářům bude líbit, řeším až někdy na závěr. Musím si ale dávat pozor, abych v dětských knihách nepsala dlouhá souvětí, která nejsou dětem moc příjemná. V knížkách pro dospělé, kde je totiž často používám, to nevádí. Ale na to myslím opravdu až zpětně.

Co vás na psaní knih baví nejvíc?

To je složité. Samozřejmě mě baví ta chvíle, kdy to mám dopsané. To, že je nějaká práce, které člověk věnoval dlouhý čas najednou hotová, je moc příjemné. Když si řeknu, že něco napíšu a pak to fakt vyjde, mám z toho dobrý pocit. Také je pro mne důležité, že nemusím chodit pracovat do kanceláře a můžu pracovat doma, jen podle svého, jak jsem vždycky chtěla. I když je pravda, že se často musím donutit.

Potkala jste se někdy se šikanou?

Já osobně asi ne, nebo ne s nějakou drsnou. Trochu se mi ve škole asi posmívali, že jsem tlustá, ale nic vážného. Zato v naší třídě na základce kluci jednoho spolužáka docela trápili, ale vlastně už nevím, jak se to vyřešilo. Děti mi často připomínají dravce, kteří se baví týráním slabších.

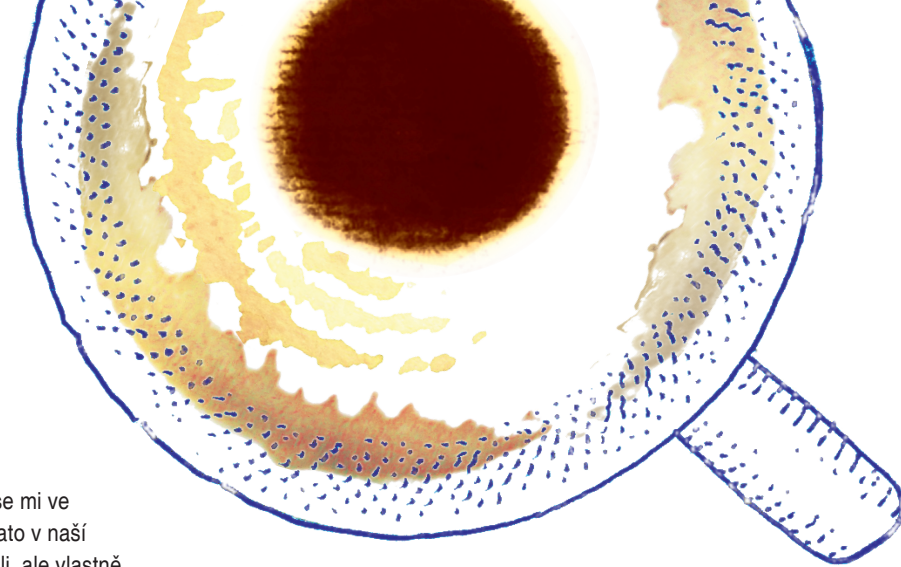
Máte nějaký námět na novou knihu?

Věnuji se teď psaní knihy pro dospělé a to mě plně zaměstnává. Když píši jednu knihu, nemám čas přemýšlet o jiné knížce. Píši totiž ještě pro televizní seriál *Ulice*, což je moje normální hlavní práce. Pár lidí mi už psalo, jestli nechci psát pokračování knížky *Klub divných dětí*, tak se nad tím ještě důkladně zamyslím. Ale ano, až dopíšu knihu pro dospělé, určitě se zase pustím do nějaké dětské knihy.

Moc děkuji za rozhovor!

Není zač!

FoIme

Poslechněte si,
podívejte se
a přečtěte si

na webu DRDS – <https://drds.rozhlas.cz>

Dismančata (a nejen ona) za časů korony

Jednoaktovka Vražda literární postavy

Až skončí koronavirus, bude mi osm – Dispress a audio Přípravky

Vyřežte si svoji lžiči s kosteleckým stínovým ministrem zemědělství Matyášem

Tři díly dílny stříhu ministra techniky Jirky

Encyklopedii divadelních živočichů ministryně kultury Bětky

Potlachejte s nimrodem se stínovým ministrem kultury Vlastou

Fotografujte svůj korona deník s Agátou a Vali

